

ГАЛЕРИЈА
ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА
ЈАГОДИНА

МИЛЕТИЋ

МИЛАН МИЛЕТИЋ

СЛИКЕ

ГАЛЕРИЈА
ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА
ЈАГОДИНА

АВГУСТ-СЕПТЕМБАР
2008.

Девојка са јабукама

Проучавање зачетака ликовног живота у Јагодини, између осталог и преко писане заоставштине истакнутог сликара и педагога покојног Војкана Величковића, који се с правом може сматрати родоначелником свеукупних ликовних збивања у граду на Белици, донело је низ занимљивих сазнања.

На повећем списку чланова ликовне секције Гимназије, педанти, не само ликовни, хроничар Величковић, исписао је многа имена која ће касније заузимати истакнута места на јагодинској, југословенској и српској културној сцени. Промичу имена будућих сликара, архитеката, професора универзитета, режисера, књижевника, новинара, инжењера: Драгана Таврића, Љубодрага Јанковића, Бориса Чершкова, Владе Тодоровића, Рајне Николић, Војислава Јакића, Живојина Павловића, Арсе Милошевића, Драгослава Лазића, Милана Милетића, Жикице Јовановића...

Повољне околности донеле су нам прилику да се у нашем простору, после више деценија, сретнемо са сликарством Милана Милетића, једним од најистакнутијих српских ликовних стваралаца, а срећом по нас, и именованом давно исписаним на Војкановом списку.

Милан Милетић, рођен у оближњем Лапову, завршио је јагодинску Гимназију средином шездесетих а потом наставио школовање на Академији за ликовну уметност у Београду на којој је и магистрирао.

Његову класу водио је професор Стојан Ђелић који је, са изванредним осећајем и педагошком проницљивошћу, помогао свом студенту да нађе свој развојни пут а остане веран својој унутрашњој ликовној вокацији.

Милетић је још од студентских дана почео са илустровањем књига и прилога у новинама (највише у *Дечјим новинама* из Горњег Милановца). Иза њега је, по сопственом казивању, остао импресиван број од око десет хиљада илустрација.

Од ликовних техника упочетку је скоро искључиво упражњавао цртеж у којем је тематски био опредељен за студије портрета, актове а ту и тамо и за покоји предмет, а тек много касније прешао је на сликарство.

Тако је, веома доследно, развијао један стил сликања коме је остао веран до данашњих дана, без обзира на све трендове који су се смењивали на југословенском а потом српском ликовном простору. У ликовној јавности Милетић се појавио као антипод попартистичким, концептуалистичким, па донекле и хиперреалистичким тенденцијама у претходним деценијама иако са овим задњим има додирних тачака.

Сликарство Милана Милетића означава ликовну синтезу принципа реализма који су базирани на верној дескрипцији и животној уверљивости сликаних тема с једне, и тенденција савремене уметности преко једне метафизичке димензије, са друге стране. Иако по формалним одликама ово сликарство припада традиционалном стилу по својој мисаоној концепцији оно је посве модерно. Тај квалитет на својим сликама Милетић постиже помоћу два паралелна тока; једним видљивим, материјалним и другим невидљивим, трансценденталним којим постиже посебну, метафизичку димензију. Тако је, упркос примењеном једном строго реалистичком третману ово дело, манифестујући се преко двоструке експозиције, реалне представе и трансцендентног значења, обезбедило себи високо место у токовима српске модерне уметности.

Основни акценат, ма како то парадоксално изгледало, није у чулној перцепцији већ на једној вишој, субјективној идеји о предмету који се приказује, на опажају који се само тренутно задржава на објекту и одмах потом проширује на друге димензије, до степена иреалног. Ликовно фиксирање тог ирационалног садржаја у Милетићевом опусу је оно што га издваја из хиперреалистичког миљеа и даје трајну вредност његовом делу.

Најчешће теме његовог сликарства су мртве природе и фигуралне композиције, каткад и њихова комбинација.

Реквизиторијум овог сликарства је стереотипан. У мртвим природама њега сачињавају једноставни, банални предмети из човекове свакодневнице; плава или безбојна чаша (присутна ту још од студија), разне врсте зрелог или натрулог воћа (најчешће јабука, ређе трешње, шљиве, крушке), напукао хлеб, глатка или погужвана драперија, понекад гипсана копија античке скулптуре.

Упркос неповезаности предмета ове композиције, најчешће невеликог формата, имају стабилну архитектонику и равнотежу. Мирно, предано својој егзистенцији, рафинирано, са много укуса и мере ови предмети дочарани су богатим пиктуралним умећем и ефектима. Изванредним нијансирањем постигнути су фини преливи боја без грубих прелаза и дубљих резова.

У овој атмосфери пуној чисте, децентне поезије, сваки предмет је индивидуализован, јасно моделован, снажно истакнут контрастима светлотамних површина и зналачки нанетим акцентима. Преливањем енергије из првог у други план чврсто су повезани у једну целину иначе разнородни елементи представе и тиме истакнута просторна дубина. Представе су потпуно јасне и у детаљима и у целини. Сви облици имају исту вредност и уједињени су чак и у супротности што им даје снаге да уравнотеже и остваре тражену атмосферу реда и спокоја.

Драперија, са својом двоструком улогом теме и подлоге, је видљива, равна, не увек инертна, често самодовољна али никада не пати од жудње за освајањем простора. Не опире се декрипцији постављених предмета и има улогу осенченог фона који још јаче истиче њихову пластичност и ритам.

По вештини описа приказаних предмета намеће се закључак да ово сликарство представља мало чудо не само имагинације већ и способности да се група најразнороднијих предмета синхронизује и хармонизује у складну целину.

По минуциозности израде, ентузијазму у сликарском поступку ови мали бисери могу се мерити са најлепшим примерцима сликарства тога жанра.

Иста концепција запажа се и на Милетићевим фигуралним композицијама. Фигуре су са сигурношћу постављене у простор а помоћу илузионистичког проламања волумена и контраста светлости по мирним или усталасаним површинама из-

вучена је јасна, како њихова, тако и форма предмета који учествују у композиционом решењу. Људска тела, воће и употребни предмети су комплементарни симболи којима Милетић дефинише своју слику дајући јој вишедимензионално значење. Композиција је једноставна и уравнотежена, цртеж прецизан, покрети отмени. Далеко од мучне и ружне стварности портретисани постоје као у сновиђењу *међ јавом* и *међ сном*, искључени из пролазних животних радости, утонули у контемплацију. Тек предмети са њихове позорнице; јабука, хлеб, шкољка, сврати нашу позорност на свакодневницу и неумитно пропадање.

Изванредно реалистички моделоване људске фигуре, које немају анатомских тајни за свога ствараоца, истовремено откривају његову скоро детињу радост у процесу њиховог настајања. Он оживљава све њихове делове на један савршено складан, пропорционалан начин, не губећи притом ни интерес за психологизацију приказаних личности. Тако су оне истовремено и портретске и свака, поред индивидуалне, где тка своју причу о човеку и његовој судбини, има и своју општеважећу вредност.

Без знакова напора и видљивих емоција, статичне и лепе у својој озбиљности, складно су укомпоноване у мирне позадине творећи тако неочекиване илузионистичке целине. Те личности, без икаквог каћиперства и истицања чулних перцепција, показују извесну равнодушност у односу на долазеће животне неминовности. И младост и лепота и зрелост и старост носе се са подједнаким достојанством.

Реалистички портрети нису само веран, индивидуализован опис појединца већ представљају апстрактну идеју о племенитој мужевности или женској тајанствености и тананости. Представе младих жена бисерне пути, на неки начин отелотворују и овековечују младост, а уз помоћ јабуке, и идеју о вечном миту о прародитељском греху. Успут, иако одишу унутрашњом сигурношћу, оне речито говоре о оним силама које вребају све што је племенито и живо упозоравајући на таштину и пролазност овоземаљског живота.

Да би се у ове реалистички дотеране, отмене и зналачки исликане ликове, улила потребна снага, уметник је употребио сву своју занатску вештину раслојивши слику на дату реалност и њен метафизички пандан. Виртуозно изведене форме Милетићевих актова изазивају усхићење пред преданим радом и дисциплином у стварању естетског и спиритуалног утиска.

Сликарски, технички поступак ових мирних али интригантних композиција почива на уредном, вишеслојном подсликавању, лазурном наносу зналачких валерских вредности и ефектном акцентовању помоћу пастозне беле или бојених мрља.

Милетићева наклоност према реалистичком приказивању исекача из природе није пробуђена само његовом утишаном и стрпљивом природом већ и дивљењем према великанима светске ликовне баштине какви су Леонардо, Вермер и Ван Ајк са чијих слика је користио упечатљиве детаље. Стога се логично намеће закључак да у временима садашњим начин на који Милетић слика представља једну врсту високо квалитетног анахронизма у коме су присутне вредности правог сликарског умећа.

На срећу, вредност уметничког дела се не мери чистотом стила, већ снагом уметничке имагинације, животношћу и лешотом његових форми, вештином њихове обраде. Сходно томе, овај стваралачки опус показује да право сликарство, ма ком се стилу приклонило, укида границе између традиције и

модерног, да ту не постоји антагонизам јер оно увек подразумева осећајно-рационалну и интуитивно-ирационалну интерпретацију виђеног.

Милетићево стваралаштво није само пут у једном смеру већ динамично кретање од сликара ка посматрачу али и обрнуто. Пошто је дотакла дубље слојеве уметникове психе, слика се враћа гледаоцу да би и у њему изазвала сличан ефекат. Тиме нам постаје блиско све оно што лежи у дубинама уметниковог подсвесног, сав његов развојни пут од земаљске чулности ка једној, не само личној већ свепрожимајућој духовности, садржаној у овим, на први поглед, једноставним и добро осмишљеним композицијама.

Само тако може се достојно ступити како пред савременике тако и пред будуће уживаоце ликовног дела.

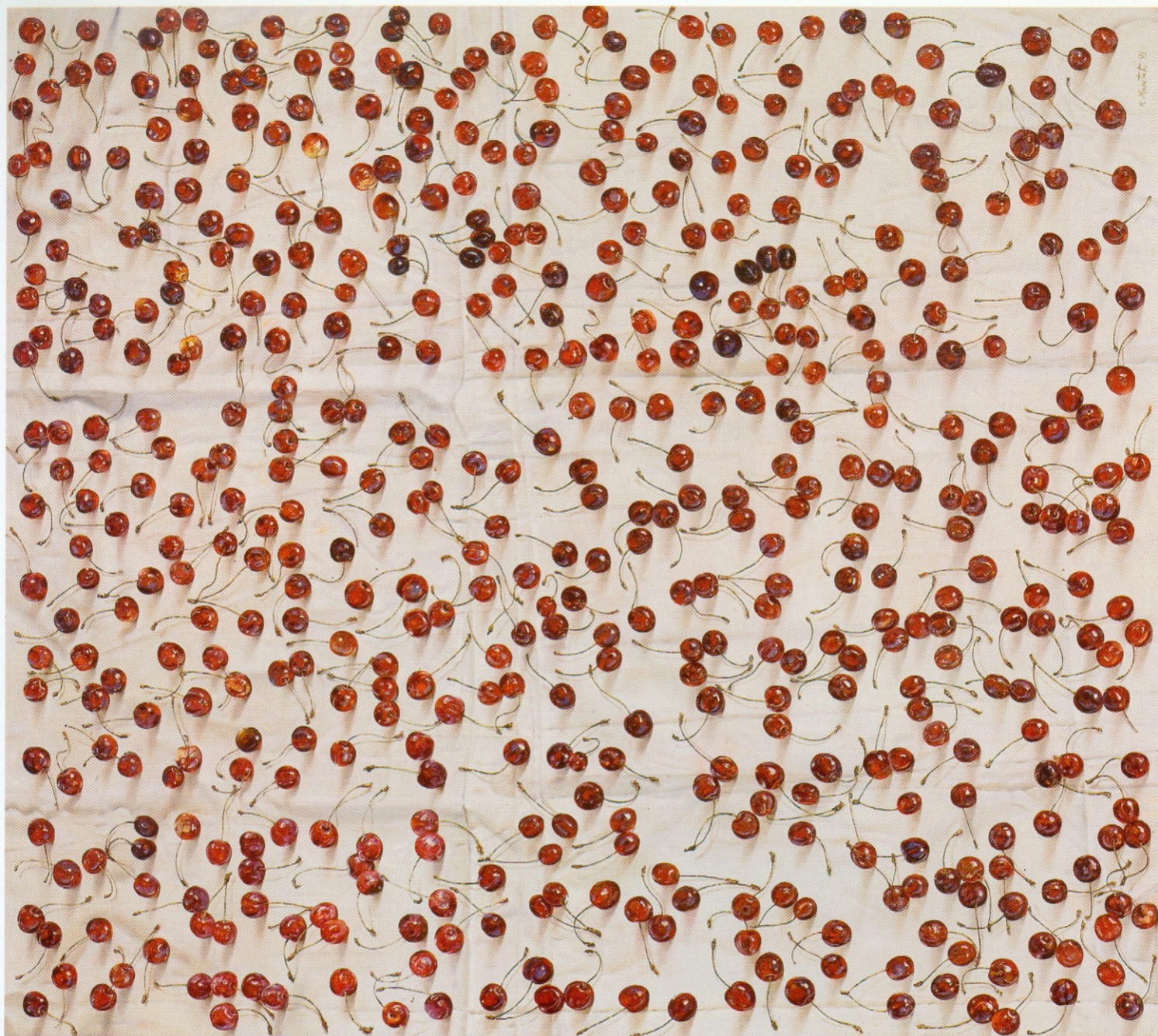
Мира Бојкић, историчар уметности
виши кустос Завичајног музеја у Јагодини

Јабуре и хлебови

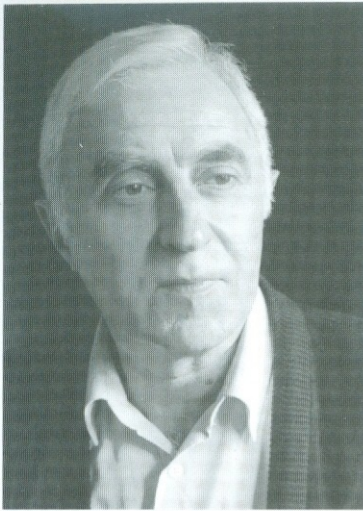
Саламба сања Картагину

Мала мртва природа на прозору

БИОГРАФИЈА

Милан Милетић је рођен 1950. године у Лапову.

Академију ликовних уметности и постдипломске студије завршио у Београду у класи професора Стојана Ђелића. Члан је УЛУС-а.

Од 1974. године излагао на самосталним и колективним изложбама у земљи и иностранству: Београд, Ниш, Нови Сад, Загреб, Сарајево, Сомбор, Лапово, Лазаревац, Госпић, Задар, Ријека, Тузла, Аранђеловац, Крагујевац, Бијељина, Дубровник, Сплит, Чачак, Горњи Милановац, Ивањица, Бихаћ, Осијек, Зеница, Лесковац, Скопље, Прибој, Пријеполје, Оплењак, Зрењанин, Ужице, Подгорица, Пожаревац, Смедерево, Пирот, Софија, Варшава, Краков, Хелсинки, Женева, Толедо, Тел Авив, Торонто, Салцбург, Париз...

Живи и ради као слободан уметник.

Адреса:

Горњи Милановац, Кнеза Александра 45

Београд, Булевар Деспота Стефана 95

Тел: 032/713-651; 061/1167-222

НАГРАДЕ И ПРИЗНАЊА

- 1975 Велика награда Ристе и Бете Вукановић, Београд
- 1975 Октобарска награда Београда за сликарство младих
- 1976 Награда Личког ликовног анала, Госпић
- 1977 Награда Ликовне јесени у Сомбору
- 1978 Медаља Смотре „Мермер и звуци“, Аранђеловац
- 1980 Награда Меморијала Надежде Петровић, Чачак
- 1980 Откупна награда на изложби „Београд инспирација уметника“
- 1981 Награда за цртеж на изложби „НОБ у делима ликовник уметника Југославије“
- 1987 Награда публике на изложби југословенског портрета, Тузла
- 1988 Награда за цртеж на интернационалној изложби цртежа портрета, Тузла
- 1989 Прва награда у категорији портрета на изложби светске минијатурне уметности, Торонто, Канада
- 1990 Награда музеја „Оплењак“ из Тополе на Првом Бијеналу југословенске минијатурне уметности, Горњи Милановац
- 1992 Grand prix на Другом Бијеналу минијатурне уметности, Горњи Милановац
- 1996 Златна плакета Таковски устанак у Горњем Милановцу

КАТАЛОГ

Меркур, 1974.

уље на платну, 100x80 цм

Портрет жене, 1974.

уље на платну, 100x80 цм

Старац и хлеб, 1975.

уље на платну, 110x140 цм

Зид, 1976.

уље на платну, диптих 80x134 цм

Љубица, 1976.

уље на платну, 85x78 цм

Плава чаша, 1977.

уље на платну, 38x32 цм

Улица, 1978.

колаж, 19,5x15,5

Снови једне мачке, 1978.

колаж, 20,8x13,7 цм

Шлемови, 1978.

колаж, 24,5x14 цм

Путовања, 1978.

колаж, диптих, 12x17 цм и 13,5 x 17 цм

Јабукe и хлебови, 1979.

уље на платну, 68x132 цм

Јабукe, 1979.

уље на платну, 50x48,5 цм

Старе драперије, 1979.

пртеж, комбинована техника, 140x70 цм

Велика драперија, 1981.

уље на платну, 140x130 цм

437 трешања, 1981.

уље на платну, 69,5x58 цм

437 трешања, 1981.

уље на платну, 69,5x58 цм

Тијана, 1982.

уље на платну, 15,5x16,5 цм

Исидора, 1984.

уље на платну, 135x140 цм

Акт, 1988.

уље на платну, 7,5x10 цм

Дали, 1989.

уље на платну, 7,5x10 цм

Десанка, 1989.

уље на платну, 7,5x10 цм

Дечак, 1989.

уље на платну, 10 x 10 цм

Прича о Десанки, 1990.

4 минијатуре, уље на платну, 10 x 10 цм

Мртва природа с грожђем, 1991.

уље на платну, 50 x 50 цм

Предосећање грађанског рата, 1978,

уље на платну, 27 x 32 цм

Мала слика, 1997,

уље на платну, 20 x 17 цм

Мртва природа с чашом, 1992,

уље на платну, 46 x 46 цм

Небески Јерусалим, 1992.

уље на платну, 70 x 60 цм

Меки сат Салвадора Далија, 1994.

уље на дасци, 20,5 x 31,5 цм

Некад давно, 1994.

уље на плоча, 40 x 43 цм

Бели Анђео, 1994.

уље на платну, 52,5 x 43,5 цм

Света Ана, 1995.

уље на платну, 170 x 135 цм

Трешње, 1995.

уље на платну, 62,5 x 58 цм

Мала слика са јабуком, 2000.

уље на платну, 17 x 20 цм

Девојка са бисерном минђушом, 2004.

уље на платну, 33,5 x 41,5 цм

Хиландар, 2004.

уље на платну, 56 x 46 цм

Лежећи акт, 2005.

уље на платну, 59 x 43,5 цм

Девојка са јабукама, 2006.

уље на платну, 130 x 97 цм

Мала мртва природа на прозору, 2007.

уље на платну, 33,5 x 30,5 цм

Сламба сања Картагина, 2007.

уље на платну, 160 x 115 цм

Мртва природа са корпицом, 2007.

уље на платну, 57 x 46 цм

Мртва природа, 2007.

уље на платну, 47 x 40 цм

Плава слика са трешњама, 2008.

уље на платну, 47 x 42 цм

Дечак и виолина, 2008.

уље на платну, 73,5 x 60 цм

Издавач:

Завичајни музеј Јагодина

Одговорни уредник:

Милица Станојевић

Аутор текста и изложбе:

Мира Бојкић

Фотографије:

Мирослав Јерemiћ,

Душан Јовановић

Фотографија Милана Милетића:

Љубинко Кожул

Дизајн каталога:

Слободан Штетић

Тираж: 500 примерака

Штампа:

Графички центар РЕКЛАМ Јагодина

СР - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

75.071.1:929 Милетић М. (083.824)

75(497.11)(083.824)

МИЛЕТИЋ, Милан

Милан Милетић : слике : галерија
Завичајног музеја, Јагодина, август -
септембар 2008. / [аутор текста и изложбе
Мира Бојкић ; [фотографије Мирослав Јерemiћ,
Душан Јовановић, Љубинко Кожул]. - Јагодина
: Завичајни музеј, 2008 (Јагодина : Реклам).
- 15 стр. : репродукције ; 22 cm

Текст штампан двостубачно. - Слика М.
Милетића. - тираж 500. - Биографија: стр. 14.

ISBN 978-86-85065-10-1

а) Милетић, Милан (1950-) - Изложбени
каталози

COBISS.SR-ID 150512908

Корице каталога:

Девојка са бисерном минђушом

Мала слика са јабуком